

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi glasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Vzor

Triumfalen je bil zaključek X. vsesokolskega zleta v Pragi. Vse evropsko časopisje je s priznanjem ter silno obširno poročalo o impozantnem poteku jubilejnega zleta. Sokolska vojska se je disciplinirano razšla, vekovite trajnosti pa so odlična priznanja, ki so jih na naslov sokolstva izrekli odlični predstavniki drugih narodov, ki so sokolstvo označili kot vzor.

Tako je predsednik belgijske kraljevske federacije gimnastikov g. Goblet d'Alviella izrekel občudovanje sokolstvu. Telovaditi, tako je dejal za odlični predstavnik belgijske gimnastike, da bi se razvilo telo, da bi se ohranilo zdravje in da bi se obvladale bolezni, je zelo dobra, izvrstna in pohvalna reč. Smatrati telovadbo kot borbeni sport, ki zajamčuje oblikovanje množice v duhu izboljšanja rase, je še boljše zadeva. To drugo je cilj večine belgijskih telovadnih organizacij. Toda oblikovati iz gimnastike ter telovadbe sredstvo narodne vzgoje, ki mu je cilj najširša socialna pravda in boljši sporazum med vsemi sloji prebivalstva, to je dalo od svoje ustanovitve samo sokolstvo. Sokolsko telovadno vežbanje odgovarja stvarno onim idealom, ki smo si jih Belgijci postavili. Za nas Belgijce je sokolstvo vzor, ki mu moramo slediti, je ideal, ki ga moramo doseči.

Prepričan sem, tako je nadaljeval ta znameniti Belgijec, da bodo vsi belgijski telovadci, ki so prišli v tako velikem številu na vsesokolski zlet v Prago, postali veliki ter navdušeni propagatorji sokolskih idealov v Belgiji. In tako bo v skladu s plemenitimi besedami T. G. Masaryka mogoče uresničiti oni človečanski ideal, po katerem naj postanejo civilizirani narodni bratski ter enakopravni člani složne rodbine v skupnem prizadevanju za dobro sveta in slogo vseh ljudi. Med odličnimi gosti praškega vsesokolskega zleta pa je bil tudi častitljivi vodja franc. telovadcev 90letni Cyrille Wachmar, ki je dal sokolstvu sledeče blesteče priznanje:

Poznam, spremljam in občudujem sokolstvo od leta 1889. Letos sodelujem že osmič na vsesokolskem zletu. Mi vsi v Franciji, zlasti pa oni, ki se pečajo s problemi telesne vzgoje, spremljamo z velikim občudovanjem ne samo številčni, ampak tudi kakovostni razvoj sokolske organizacije, polet sokolske duhovne koncepcije, sokolske misli, ki se ni nikdar od začetka menjala. Sokolska misel je lepa, je plemenita in v svoji enostavnosti vzvišena. Ta misel približuje in spaja s svojim človečanstvom ves narod od najmlajših do najstarejših, moške ter ženske v veliko družino, v kateri kažejo člani med seboj pristržno bratstvo ter popolno medsebojno spoštovanje. Sokolstvo uresničuje na dovršen način ono lepo geslo »Vsi za enega, eden za vse«.

Navedeni izjavi in še druga priznanja nam odkrivajo, kaj je sokolstvo v globlji svojega poslanstva in svojega ogromnega pomena za vzgojo ter oblikovanje narodnih množic. Oni, ki so s skepticismom, omalovaževanjem ali morda celo z mržnjo omejenega uma gledali na sokolstvo, morajo danes priznati svojo zmoto, morajo priznati veliko zmago tega pokreta. Pri ustvarjanju samostojnih slovanskih držav ter njih razvoju se je šele izpričala resnica, kako potrebno in koristno je bilo sokolstvo pri tem konstruktivnem delu.

Težko je sicer umirati za svobodo in samostojno državo, toda še vedno lažje kakor ohraniti ter ustvarjati državo, bra-

Japonski in kitajski protest v Parizu

PARIZ, 8. julija. Kitajski ter japonski protest v Parizu proti francoski zasedbi otočja Paracelsus tvori vsestransko obravnavani predmet pariških jutranjih dnevnikov. Dočim pa se označuje kitajski protest kot izključno formalna za-

va, se pariški tisk najostreje obrača proti japonskemu protestu navajajoč ter opozarjajoč, da se je Francija odločila za zasedbo tega otočja šele v trenutku, ko so Japonci pričeli groziti z zasedbo otoka Hainan.

Anglija bo za vsako ceno izvedla razdelitev Palestine

LONDON, 8. julija. Novi težki nemiri v Palestini so povzročili v vsej angleški javnosti težak vtis. Listi opozarjajo v svojih izčrpnih poročilih na potrebo odpošiljatve novih vojaških oddelkov v Palestino. Anglija si mora, tako izvajajo listi, priboriti v Palestini polno veljavo in se ne bo ustrašila nobenega sredstva, če pojde za to, da brani svojo avtoriteto. »Times« navajajo, da bo Anglija izvedla raz-

delitev Palestine pod vsakim pogojem, ker je to edina možna rešitev. Omenjeni list naslavlja težke obtožbe proti židovskim ter arabskim nacionalistom, ki napeto stanje namerno zaostrojuje. Treba je obžalovati, da je Anglija svojčas prevzela mandat nad Palestino, za katerega je morala Anglija žrtvovati toliko dragocenih človeških življenj ter finančnih sredstev.

Na Dunaju skrivajo ljudje živila

DUNAJ, 8. julija. Nekateri listi pišejo zelo ostro o avstrijskih razmerah. Navajajo, da jih je v Avstriji še mnogo, ki stojijo ob strani, ko se Avstrija obnavlja. Iz teh vrst prihajajo zahrbtni streli. Dame se zbirajo v krožkih, in zabavljajo čez politično osebnosti narodno socialistične Nemčije. Mlada dekleta si nakupujejo med balo večje količine riža, sadja, testenin in jajc in čokolade. Če se v trgovinah čudijo, čemu takšno pretirano kupovanje, odgovarjajo ti ljudje z nasmehom na ustnicah, da vendar ni mogoče jesti tistega črnega vruga, ki ga jedo v Berlinu in ki

ga sedaj uvajajo tudi na Dunaju. Gre za kruh in pecivo iz enotne črne moke. Policija je ugotovila sistematično verižništvo z živili in organiziranje pravih živilskih skladišč. Pojavljajo se glasovi, da se bo to postopanje označilo kot veleizdaja. Prevladuje vtis, da se bliža lakota in da se ljudje že sedaj pripravljajo na lačne dneve. Izvršili bodo najstrožjo lišno preiskavo in upajo, da bodo ob tej priliki odkrili prava skladišča živil, ki naj se razdelijo med tiste pristaše, ki so pod prejšnjim režimom trpeli lakoto.

Čangkajskova proklamacija na kitajski narod: Kitajska ne kapitulira!

ŠANGHAJ, 8. julija. Ob prvi obletnici kitajsko japonskih vojni sovražnosti je izdal maršal Čangkajsk proklamacijo na ves kitajski narod. V tej proklamaciji pravi kitajski voditelj, da drži Japonci sedaj samo nekatere glavne proge v Kitajski, dočim je vsa ostala Kitajska složna proti njim. Kitajska jim zadaja udarce na vsakem koraku. Od začetka so Japonci

menili, da bodo lahko napravili navaden vojaški sprehod in da se bo Kitajska znašla pred njimi na kolenuh. Računali so, da bo zadoščal ekspedicijski armadni zbor četrt milijonov vojakov, danes pa jih imajo na kitajskem bojišču že preko milijon vojakov. Ni nobenega govora o kakšnem miru, ni nobenega govora o kakšnih pogajanjih.

Uporaba strupenih plinov je lahko dvorezna...

TOKIO, 8. julija. Havas poroča: Na severnem kitajskem bojišču so včeraj jutraj začele japonske čete z napadalnimi operacijami velikega obsega proti kitajskim četam centralne in osme armade, ki sta prodrli v južne predele province Šansi. Pred pričetkom ofenzive je dalje časa trajal topniški dvoboj, pri čemer so Ja-

ponci posluževali granat s strupenimi plini. Toda radi neugodnega vetra so ti strupeni plini več škodovali Japoncem kakor njihovim nasprotnikom. Poročilo japonskega poveljstva pristavlja, da pomeni ta ofenziva konec pasivne dobe pri japonskih četah na tem ozemlju, kar je trajalo vse doslej od 6. marca.

Barcelona odklanja predlog glede nevtralizacije almerijskega pristanišča

LONDON, 8. julija. Republikanska vlada v Barceloni je odklonila predlog, da bi se pristanišče Almerije uredilo za namene nemotene trgovinske plovbe republikanske Španije. Omenjeni predlog je odklonila z utemeljitvijo, ker je kapaciteta omenjene-

ga pristanišča premajhna, da bi lahko ustrezala preskrbi živil za 10 milijonov ljudi.

PARIZ, 8. julija. Pred sodiščem v Rouenu je bila danes dopoldne obravnava proti trem uradnikom sovjetskega pariškega poslaništva radi obtožbe poneverbe akcij v vrednosti 9 milijonov francoskih frankov. Omenjeno sodišče je izjavilo, da ni pristojno za presojo tega slučaja.

Palesti

Volk ostane volk

»Kmet. list« poroča v št. 27: »Českoslovaški časopisi poročajo iz Prage in drugih krajev republike, da je v tamošnji javnosti neglede na politično ali versko opredelitev nepovoljno vplivalo pisanje ljubljanskega »Slovenca«, ki se tako odlično postavlja ob stran patra Hlinke, voditelja slovaških separatistov, t. j. one manjšine Slovačkov, ki so se zvezali z Madžari in henleinovci proti Českoslovaški republiki in z nečuvno drznostjo napadajo predsednika vlade dr. Hodžo, ki je drugače po rodu Slovak. Vse českoslovaško časopisje povdarja, da je vsakemu patriotu v republiki tako pristransko in stvarno popolnoma neosnovano poročanje ljubljanskega »Slovenca« neumljivo — zlasti še zato, ker ne gre v tem primeru za nikakršno versko vprašanje, temveč se bije boj edinole za obstanek samostojnosti in celote bratske zemlje.«

Umazana igra

V št. 12-13 »Naše misli«, omladinskega kulturno političnega lista beremo: »Vigred«. V misijonski tiskarni v Grobljah tiskajo zanimiv listič »Vigred«. Nam ni namenjen, a smo ga vseeno dobili v roke. V njem je vzbudil našo pozornost članek, ki razpravlja o kresovanju. Članek razlaga nekdanji pomen kresov, s katerimi so si Slovenci dajali svarilna znamenja, kadar je zapretila turška nevarnost. Isto pomembnost naj bi imeli kresovi danes, ko preti Slovincem enako velika nevarnost. Seveda ne misli pisec na kakega zunanega sovražnika, ker teh se slovenoborci sploh ne bojijo, pač pa na druge, notranje. Ugotavlja, da rožlja po Sloveniji tujčeva sablja in da se Slovincem ni nikdar hujše godilo. Mi bi še nekako razumeli tako pisanje, če bi go spodje, ki izdajajo »Vigred« bili v težki opoziciji, toda oni pišejo tako, ko so njih prijatelji na vladi. Spričo tega se nam zdi tako pisarenje grda nelojalnost in umazana igra.«

V mestu ni tako

Prejeli smo: »Na trgu pripoveduje kmetica z neke župnije blizu meje približno sledeče: »Bila sem na Vidovo tu v stolni cerkvi, kjer so bili pač lepi obredi. Naš deček pa je s šolarji bil ta dan pri sv. maši doma pri nas. Na koncu so zapeli državno himno, a g. župnik niso čakali, ampak takoj zapustili oltar. V mestu pa gg. duhovniki ne delajo tako.« Skoraj ne moremo tega verjeti, celo na meji in v vzgled šolski mladini je to pač nekaj nezaslišanega. Če Peter Rešetar v Slov. gospodarju o tem dvomi, dobi lahko točen naslov o župniji, kjer se je to zgodilo.«

Kakor nekoč »kranjski Janezi«

»Naša misel« piše v št. 12-13: »Rajše dunajska, kot Tyrševa cesta! Nacijonalna Ljubljana se je oddolžila spominu ustanovitelja Sokolstva dr. Miroslavu Tyršu s tem, da je preimenovala po njem bivšo Dunajsko cesto. Nesreča je hotela, da stoji ob tej, sedaj Tyrševi cesti tudi stadion, na katerem se je vršil »fantovski tabor«. Stvar je že tako nanesla, da je bilo treba večkrat v radiju imenovati to prometno žilo. Kako se izogniti neprijetnemu imenu? Na dan so privlekli iz ropotarnice staro ime, ki je obenem spominjalo na stare dobre čase, ko so vse ceste vodile poleg Rima samo še v cesarski Dunaj. Tyrševa cesta in »fantovski tabor« vendar ne gresta skupaj. To

Gospodarske beležke

Letošnja letina. V severni Sloveniji je stanje vinogradov in sadovnjakov letos prav zadovoljivo. V prvi vrsti velja to za vinske gorice, ki obetajo mestoma naravnost izvrstno letino. V okolici Maribora se je sicer ponekod pojavila peronospora, vendar škoda ni občutna, ker se je ta nevarna rastlinska bolezen pojavila le na listju, ne pa tudi na grozdju. Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru, ki opazuje razvoj rastlinskih škodljivcev, je kmete pravočasno opozoril na pretečo nevarnost in jim priporočil trikratno škropljenje, kar se je tudi zgodilo. Zaradi hude vročine zadnjih dveh tednov se je od peronospore napadeno listje takoj posušilo in je odpadlo, vsled česar se ta rastlinska bolezen ne more naglo širiti in povzročiti velike škode. Vinogradniki so v mariborski okolici, v Slov. goricah in v drugih vinskih okoliših prepričani, da bodo imeli letos, ako se ne pojavijo usodne ujme, izvrstno letino. Ponekod kaže trta tako obilen nastavek kot leta 1917., ko je bila zaznamovani rekordna vinska letina v kvantitativnem in v kvalitativnem pogledu. Žal je preteklo nedeljo divjalo v raznih krajih severne Slovenije neurje, ki je zlasti na Bizeljskem napravilo ogromno škodo. Dobro kažejo tudi sadovnjaki. Razvoj jablan je prav dober in računajo kmetje na srednje dobro letino. Sadje je zelo zdravo in utegne biti kvaliteta izvrstna. Producenti računajo, da bodo letos prav dobro prodali svoj pridelek, ker v nekaterih sosednjih državah najbrže sadje letos ne bo dobro obrodilo. Prepričani so, da bodo zlasti kanadke lahko dobro prodali in to v Francijo, glavno odjemalko naših jabolk te vrste. Doslej je namreč Francija kupovala velike množine kanadk v Avstriji. Ker pa odpade sedaj naša severna sosedja kot dobaviteljica sadja in bo z njim zalagala ostalo Nemčijo, se nadejajo naši sadje-rejci, da bodo lahko prodali jabolka v Francijo. Storjeni so že potrebni koraki, da nam Francija poveča kontingent za uvoz jabolk. Mislijo, da se bo letos prav lahko prodalo v Francijo najmanj sto vagonov kanadk. Povoljno je tudi stanje drugih panog kmetijstva. Dobro letino obetajo zlasti fižol, krompir in koruza, vendar bi bilo želeli nekaj močje. Ker je zadnje dni, mestoma celo izdatno deževalo, so si kulture precej opomogle. Žito bo letos izvrstno obrodilo in se je za zgodnje vrste ponekod že pričela žetev. Košnja je bila letos srednja. Zato ni v gibanju cen živine računati z večjimi spremembami. Kmetje imajo dovolj krme in zato ne bodo oddajali vprežne živine za vsako ceno, kakor je to bilo v zadnjih letih že večkrat. V mariborski okolici se sadni trgovci že pripravljajo na izvoz zgodnjega sadja. Nemčija letos ne bo kupovala znatnejših množin pri nas, ker ima sedaj Avstrijo kot svojo dobaviteljico. Vendar je računati s tem, da bo tudi tokrat šlo precej vagonov žlahtnih, zlasti poznih jabolk v Nemčijo. Sadjarske organizacije so pravočasno storile korake na odločujočih mestih zaradi izvoznice ni je računati, da bo Prizad letos popravil napake, ki jih je storil lani in predlanskim. (Po »Trg. l.«)

Novo tekstilno tvornico bodo gradili v Medvodah. Nova tvornica bo obsegala tkalnico, barvarno in apreturo. Tvornico bo gradila tvrdka Medič-Miklavc, tekstilna in industrijska družba v Ljubljani.

Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini je v smislu uradnega poročila zelo neenakomerno. Rastline so zaostale v razvoju in se splošno računa, da pridelek glede množine letos v nobenem primeru ne bo dosegel lanskega. Seveda pa je kakovost in tudi še množina pridelka zelo odvisna od vremena naslednjih tednov, četudi hmelj polagoma že pričinja cveteti.

Kongres mednarodne kmetijske zveze je bil včeraj odprt v Pragi. Na kongresu so zastopane skoraj vse evropske in tudi nekatere prekomorske države. V imenu češkoslovaške vlade je pozdravil kongres ministrski predsednik dr. Hodža.

bi bilo pohujšljivo. Tako se je zgodilo, da so »slovenski fantje« korakali krepko po »Dunajski cesti«, kakor nekoč »kranjski Janezi« v 17. pešpolku.

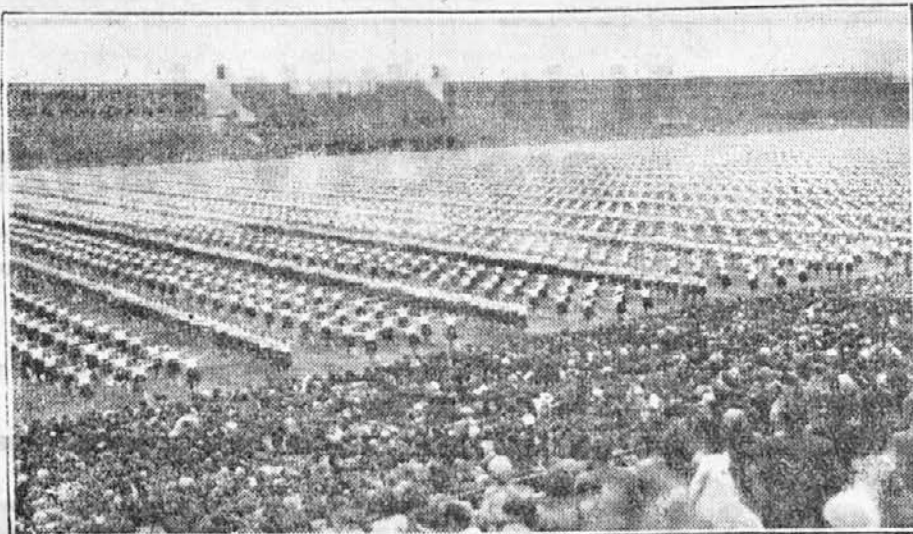
Sokolske vesti

Bratsko, toplo slovo slovenske Prage od jugoslovenskih Sokolov

Praga, 8. julija. Kakor je bil sprejem sokolskih legij veličasten in nepopisen, tako je Praga z navdušenjem jemala slovo od dragih sokolskih gostov. Množice so se zgrinjale v špalirju po praških ulicah, pozdravi Nazdar, Zdravo, Na svidenje so orili skozi

medsebojni vzkliki so se krepko strnili v vihar navdušenja. Prav tako pristrčno, veličastno in toplo je bilo slovo jugoslovenskega naraščaja, ki se je odpeljal z Wilsonovega kolodvora.

Proti večeru je kazalo mesto že mirnejšo sliko, na zletišču je bila še posled-

17.500 Sokolov izvaja proste vaje

ozračje. Posebno velike so bile ovacije ob sprevedu slovenskih sokolskih žup, ki so odhajali v prvih popoldanskih urah. Župi Maribor in Celje sta šli ob 14.30 na Masarykov kolodvor, župi Ljubljana in Kranj pa uro kasneje na Wilsonov kolodvor. Množice so se zbirale po ulicah,

nja zletna scena, ki bi jo morali predvajati v terek, pa jo je preprečil dež. Zaprti so tudi vsesokolsko razstavo. Tako je bil deseti vsesokolski zlet tudi formalno zaključen. V neizbrisnem spominu bo ostal vsem, ki so doživeli v zlati, slovenski Pragi triumf sokolske misli.

Jurčičev „Deseti brat“ na prostem

Marenberški Sokol proslavlja 20 letnico osvobojenja

Obmejni Sokol v Marenbergu je kot uvod v niz proslav dvajsetletnice Jugoslavije priredil preteklo nedeljo veliko narodno manifestacijo. Na šolskem vrtu je bila svečana predstava Jurčičevega »Desetega brata« na prostem po prireditvi br. Sornika iz Ruš. Ves obširni vrt je bil spremenjen v krasno prizorišče. Že pred napovedano uro se se pričeli zbirati ljudje od blizu in daleč. Prišli so tudi iz Maribora, Ruš, Studencev itd. Pred

igro je starosta br. inž. Pahernik pozdravil navzoče goste, nakar se je pričela igra »Deseti brat«, ki jo je zrežiral br. dr. Omladič. Številni igralci (nad 35) so odlično rešili svojo nalogo.

Sodelovali so že izvežbani igralci ob pritegnitvi mlajših moči. Naslovno vlogo je igral br. Kolar Vilko, ki je dovršeno in čustveno postavil lik desetega brata in obenem obhajal desetletnico odsrkega udejstvovanja. Odlično so bili postavljeni

590.000 vžigalnikov so včeraj stopili v beograjski livarni. Omenjene vžigalnice so organi finančne kontrole zaplenili v Beogradu.

450.000 vagonov pšenice bo znašala po zatrjevanju strokovnjakov letošnja žetev v Romuniji. Za izvoz bo ostalo okoli 175 tisoč vagonov, dočim je bilo lani izvoženih 120.000 vagonov. Večji del presežka romunskega pridelka bo v smislu Tatarsčevih zatrdil prevzela letos Anglija.

Nova velika hidrocentrala je bila v sredo ob navzočnosti predsednika vlade dr. Stojadinovića stavljena v obrat in sicer na Treski pri Skoplju. Elektrarno je gradila mestna občina v Skoplju in znašajo stroški 22 milijonov dinarjev. Skupaj z rezervno kalorično centralo bo imela skopeljska občina na razpolago na leto 20 do 25 milijonov ur električnega toka,

dočim znaša sedaj potrošnja na leto le okrog 4 milijona kilovatnih ur.

Pogajanja za izvoz pšenice in koruze v Italijo se vodijo diplomatskim putem. Gre za dobavo pšenice v vrednosti 19 milijonov lir in za koruzo v vrednosti 18 milijonov lir. Italijani zahtevajo, da se jim mora pšenica dobaviti najdalje do meseca septembra.

Izvoz živine v Nemčijo. Nemška oblastva so odobrila 630.000 mark za uvoz žive živine ter 700.000 mark za uvoz zaklane živine v tretjem tromesečju t. l. Ta mesec smo izvozili v Nemčijo že 35.500 kg žive živine.

Preko 1.500.000 ton pšenice bo morala v smislu uradnih podatkov uvoziti Italija, ker znaša letošnja žetev v Italiji komaj 7 milij. ton, potrošnja pa preko 8 in pol milij. ton.

Obrščak (br. Tomažič), Krjavelj (br. Tarkuš), Dolef (br. dr. Omladič), Benjamin (br. Draksler), Kvas (br. Polde), Marjan (br. Tajčman), Vencelj (br. Pogorelčnik), Piškar (br. Sevšek), Manica (s. Palčičeva), Marička (s. Kranjčeva). Ves ostali ansambl je sodeloval v učinkovitem skladu z vodilnimi igralci. Pevske vložke je nastudiral br. Tomažič. Po igri se je razvila prijetna narodna zabava ob razgibanih zvokih ruškega orkestra.

Razne vesti

Na Bled je prispel kraljevski namestnik dr. Radenko Stanković. Nastanil se je v vili »Bijeli dvor«. Kraljevski namestnik dr. Ivo Perović se je odpeljal v Dalmacijo.

Henlein pri Hitlerju. Nekateri listi poročajo, da je bil včeraj Konrad Henlein pri kancelarju Hitlerju v Berchtesgadnu. Henlein zahteva baje, da postane predsednik vsega sudetsko nemškega ozemlja in kot tak enakopraven s prezidentom češkoslovaške republike. Enak položaj naj bi zavzeli tudi voditelji ostalih narodnih manjšin v Češkoslovaški.

300.000 dinarjev dnevno za sladolede izdajo v sedanjih pasjih dneh Zagrebčani, ki jim sladolec zelo prija.

Mussolini obiše Trst meseca septembra.

Iz Gornje Radgone

Predavanje o telesni vzgoji je bilo napovedano za 3. t. m., pa ni bilo o predavatelju ne duha, ne sluha. Navzoči društveni zastopniki so se godrnjaje razšli...

Cirilmetodarji so kresovali na grajskem griču, kamor je prikorakalo pod vodstvom tuk. podružnice CMD vet. svetnika Fr. Samca nad 300 cirilmetodarjev in članov drugih nacion. organizacij. Godba je ob svitu kresa zasvirala drž. himno, nakar je spregovoril tople, spodbudne besede vpok. šol. upravitelj Karol Mavrič.

Novice iz Marenberga

Vidovdan smo lepo proslavili. Po cerkvenem opravilu je bila pri Brudermanu prisrčna proslava. Slavnostni govor je imel učitelj V. Kolar, nakar so marenb. slavčki pod vodstvom šol. uprav. Tomažiča zapeli par lepih pesmic.

Sokolski dom dobi Marenberg. 5. t. m. je bila slovesna zasaditev lopate za izkop temeljev za Sokolski dom, ki ga bo gradil stavbenik Preglan po načrtih br. Končnika iz Maribora. Obrambni odbor, v katerem so bratje Mravljak, inž. Pahernik, V. Kolar, Mencej, Tomažič, Cizej, Golob, Bele in dr. Vinterhalter je ukrenil vse potrebno, da bo 1. dec. dvorana lahko že otvorena.

Studenške novice

Kongres kurjačev je bil v Grmekovi dvorani. Navzočih je bilo 120 delegatov iz vse države. Kot zastopnika prometnega ministra sta prisostvovala kongresu inž. Finc iz Ljubljane ter inž. Zagoršek iz Maribora. Navzoč je bil tudi ustanovitelj organizacije g. Ivan Čeh iz Ljubljane. Delegati so vse pereče stanovske zadeve obravnavali složno.

Poljčanske novice

Tukajšnja gasilska četa proslavi v nedeljo 10. t. m. svoj 50letni jubilej. Ustanovljena je bila prav za prav že 3. februarja 1887, toda s pravim delovanjem je pričela šele 1. 1888. Prvi načelnik je bil pokojni Baumann Josip, ki je obdržal to mesto do 1. 1890. Proslava se vrši pod osebnim pokroviteljstvom gospoda ministra za telesno vzgojo naroda dr. Vjekoslava Miletića in je zvezana z župnim zletom mariborske gasilske župe.

S Kozjaka

Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu slavi 60letnico gostilničar g. Železnik. Še na mnoga leta!

Mariborske in okoliške novice

Tekoče zadeve, o katerih bodo razpravljali mestni očetje 15. t. m.

Na seji mestnega sveta 15. t. m. bodo obravnavali mestni očetje sledeče tekoče zadeve:

I. Odsek. Sprejem v članstvo mestne občine: Jarc Alojzij, Kraut Franc, Kramer Anton, Kreuziger Anton, Pregrad Ema, Ravnjak Arnold, Roškar Andrej, Kovačič Anton, prostovoljni sprejem v članstvo mestne občine, Furlan Alojz, ponovna prošnja za zagotovilo sprejema v članstvo mest. občine. Prošnja za zagotovilo sprejema v članstvo mestne občine: Orenštajn Izidor, Zenz Leopold, Železnik Karol, Rodošek Franjo, mag. direktor, prošnja za prosto kurjavo in razsvetljavo, Šnuderl Stanko, mest. rač. nadrevident, prošnja za vštete let, prebitih v državni službi, Weissensteiner Franc, pis. oficijal, napredovanje, Štraus Ivan, sluga, prošnja za pragmatizacijo, dr. Albert Leonhard, rodbinska pokojnina, posmrtnina, Mariborska tekstilna tvornica, d. z. o. z., ugovor zoper predpis uvoznine na blago, ki ga tvrdka dobiva iz svoje tvornice v Varaždinu.

II. odsek. Prošnja za redno ubožno podporo: Neuwirth Jernej, Rodošek Martin, Sajko Alojzija, Šterbenec Ana, Žel Terezija. Prošnja za zvišanje redne ubožne podpore Gumpert Marija, Jurša Ana, Strah Ana, pritožba proti ukinitvi redne ubožne podpore. Nedoletni Baucon Borut, prošnja za vzgojni prispevek, Copetti Ana, prošnja za vzgojni prispevek za sina Josipa. Nedoletna Eleonora Ferlinc, oskrba, Toman Edvard, oddaja v rejo, naknadna odobritev. Prošnja za sprejem v mestno oskrbnico Neureiter Franc, Odlak Ivan, Rečnik Anton, Job Marija, prošnja za sprejem v hiralnico, Pivec Ana, oddaja v hiralnico, naknadna odobritev.

III. odsek. Regulacija bloka ob Dravi med stari in novim mostom, izprememba načrta. Izprememba regulacije Slovenske ulice, prošnja Ruperta Schmida.

IV. odsek. Zaključni računi mestne občine Maribor za leto 1936/37. — Potrditev rač. sklepa Mestne hranilnice za leto 1937. — Pooblastilo upravnemu odboru za razdelitev kreditov za kulturna društva in revne dijake. — Državna realna gimnazija, najemna za prostore. — Vza-

jemna zavarovalnica v Ljubljani, nakup zemljišča pri državnem mostu. — Čeh Albin in Marija, nakup parcele št. 169/4 k. o. Sv. Magdalena. — Hübl Emil, nakup parcele št. 168/10 k. o. Sv. Magdalena. — Marjanišče, prošnja za povračilo stroškov preslikanja od din 2215.— v hiši ustanove Ane Friedl, Gregorčičeva ul. 18. — Glasbena Matica, prošnja za subvencijo. — »Mariborski tedene«, prošnja za oprostitev veselilnih podjetij na Mariborskem tednu mestnega veselicega davka, naknadna odobritev. — »Mariborski tedene«, prošnja za oprostitev mestne trošarine na vino za vinsko poskušajo, naknadna odobritev. — ISSK Maribor, prošnja za odpis ostanka veselicega davka od rokobor iz l. 1935. — Brandl Josip in Franja, prošnja za obročno odplačevanje stroškov za hodnik. — Motoroil, d. z. o. z., prošnja za dovoljenje obratovanja reekspedicije. — Purgaj Ana, prestopak predpisov o pobiranju mestne trošarine, prošnja za odpis kazni. — Kreuh Franc, prošnja za odpis trošarinske kazni na pivo. — Tvrdka »Merkur«, mednarodna transp. družba, d. z. o. z., prošnja za odpis mestne uvoznine za pošne pakete. — Vrhunc Marija, prošnja za dovoljenje pavšala za uvoznino. — D. D. Rakuš, prošnja za dovoljenje pavšala za uvoznino. — »Unio«, d. z. o. z., prošnja za spregled uvozninske kazni.

V. odsek. Prodaja živil na reguliranem Glavnem trgu. — Mariborska mestna občina (Mestna podjetja), prošnja za podelitev dovolila za opravljanje podjetja za dezinfekcijo in deratizacijo. — Šauli Filip, prošnja za dovolilo za obrt avtoprevoznika. — Bauman Josip, prošnja za podelitev dovolila za obrt gostilne na Aleksandrovi c. 53. — Kronja Mijo, prošnja za podelitev dovolila za obrt gostilne v Taborski ul. št. 20. — Jovanovič Ivan, nadaljevanje in premestitev obrta gostilne iz Minske ul. 9 na Koroško c. 39. — Karbenz Marija, premestitev obrta gostilne iz Taborske ul. 20 na Frankopanova c. 39. — Robinšak Marija, prošnja za premestitev obrta gostilne iz Pristana št. 1 na Tržaško c. 18.

železničarju Cecilija Ogrizkova. Žalujemo preostalim naše toplo sočutje!

Na pogreb pokojne Milke Jurca, ki bo jutri v soboto ob 15. uri pri Sv. Ožboltu ob Dravi, vozi avtobus z Glavnega trga ob 13. uri. Interesenti naj se javijo do sobote 11. ure pri šped. tvrdki Milavec Fr., Aleksandrova cesta 49, tel. 28-56. Cena vožnji tja in nazaj Din 25.—.

Ker Rdeči križ Radvanje ni mgel končati svoje tombole prejšnje nedelje, se bo ista nadaljevala v nedeljo, dne 10. julija t. l. Začetek točno ob pol 16. uri.

Za izlet v lepo Rogaško Slatino, ki ga prireja Putnik v nedeljo dne 10. julija (cena le Din 50.—), je na razpolago še par sedežev. Izletniki imajo priliko, ogledati si novi hotel »Jugoslovanski Kralj«, ki je najmodernejša tovrstna zgradba v Jugoslaviji ter priložnost kopanja v renoviranem sportnem bazenu. Prijave se sprejemajo, v kolikor bo prostor na razpolago, do sobote, dne 9. t. m. opoldne pri »Putniku«, Maribor, Trg svobodegrad.

Kraljevska igra. Na šahovskem brzoturnirju, ki se je vršil v klubskih prostorih UJNŽB, je od 14 udeležencev zasedel prvo mesto Mišura (UJNŽB) z 10 točkami, 2. in 3. Rupa (UJNŽB) in Kovačič (SK Železničar) z 9½, Ferencak (SK Železničar) 9 itd. V nedeljo igra šah. klub UJNŽB v Rogaški Slatini, kjer se v prijateljskem dvomatchu sreča z šah. klubom »Celje«.

Lipe. Dne 15. julija t. l. ob 11. uri je v pisarni garnizijske uprave v Mariboru ustmena licitacija za prodajo lip na Tez-nem. Vsi pogoji so razvidni v pisarni mestnega vojaškega urada. Slomškov trg 11.

Na Kozjaku bodo streljali — proti toči. Prejeli smo: Navzlic vsem ugovorom, iznešenih od strani neke zavarovalnice, naj se ne uvaja streljanje proti toči, ampak

Kino

Kino Union. »Ljudje na razpotju«, odličan družabni film v češkem jeziku. Izredno lepa, globoka vsebina. Lida Baarova.

Narodna gledališča

Vladimir Skrbinšek, režiser Narodnega gledališča, bo odprl lastno dramsko šolo takoj, čim se prijavi primerno število učencev oz. učenk, ki naj se prijavijo v gledališki pisarni, najbolje pismeno, kjer naj pustijo svoj naslov z znamko za odgovor.

da naj se vsi posestniki ogroženih krajev raje zavarujejo, bo le prišlo za začetek vsaj do dveh poskusnih postaj pri Sv. Križu. Prvo postavi grof d'Avernas, ki se na ta način z uspehom bori proti toči že mnogo let tudi na svojem glavnem posestvu onostran meje. Za drugo postajo pa se je odločil posestnik Filip Galunder. Razen teh dveh obstoji še tretja struja, ki priporoča oboje: Streljanje in zavarovanje in sicer streljanje z novimi preizkuši in splošno obvezno banovinsko zavarovanje v okviru že obstoječega zakona. Leto nas tudi ogroža kritična vremenska doba!

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 7. julija (IV. razred) so bili izžrebani sledeči večji dobitki:

Din 200.000:	13283
Din 100.000:	21635
Din 40.000:	51195
Din 12.000:	29670 46337 61596
Din 8000:	34355 58611 73928 75812 95627
Din 5000:	11786 14377 15505 15660 17288
20626	30531 40914 50216 51600 72623 73695
87685	92815 93504 98927
Din 2000:	226 2175 3823 6193 10781 17226
17897	19040 37482 40721 45841 53705 56166
57840	58148 63921 85529 88144 88672 91491
92312	94005.

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Smrt blage gospe. Pri Sv. Ožbaldu ob Dravi je preminila blaga gospa in vzorna žena gospa Milka Jurca, rojena Kutin. Bila je dobrosrčna, usmiljena, plemenita žena, ki jo bodo ohranili v svetlem spominu vsi, ki so jo poznali. Žalujemo naše globoko sožalje!

Tujski promet — nazadovanje! Glede silnega nazadovanja dotoka tujcev iz inozemstva — posebno še iz Avstrije, ki je v zadnjem času uprav katastrofalno nazadoval, izvemo iz merodajnega mesta, da bo sklicana anketa, ki bo razpravljala o vzrokih tega za naše obmejno narodno gospodarstvo skrajno kvarnega pojava.

Bojevitve amaconke so se pojavile večeraj pred neko tovarno v Melju. Dve uslužbenki, od katerih je bila ena dan prej odpuščena iz službe, sta se v vsej svoji bojevitosti spopadli. Močnejša je šibkejšo zgrabila za lase, ji prisolila par gorkih po licu in jo nato potlačila na tla. Ko je ta že ležala na tleh, se je bojevita amaconka, ki je svojo nasprotnico osumila, da jo je ovalila pri lastniku tovarne, radi česar je sledil odpust iz službe, jo je pričela obdelavati še s čevlji. Obratovanju je napravil konec službujoči stražnik, ki je bojeviti ženski razdvojil in pomiril. Zadeva bo imela svoje odmeve pred sodniki, ker zahteva napadena delavka sodno postopanje.

Vse, povsod kradejo. Medtem, ko se je trgovski vajenec Javnik Franc umival na dvorišču Kurilniške ulice 9, mu je še nezisledeni zlikovec izmaknil žepno uro z verižico v vrednosti 500 din. Tatuna zasleduje sedaj policija.

Kolo se mu je strlo med vožnjo. Ko se je sinoči vračal iz Maribora proti domu 47letni posestnik in gostilničar Ferdo Tomažič iz Zgornjih Hoč so se mu zlomile vilice dvokolesa in je z vso silo treščil na tla. Ponesrečeni Tomažič je utrpel težke poškodbe na glavi in so ga morali nemudoma odpemiti v tuk. splošno bolnišnico.

Tujci v Mariboru. V mesecu juniju je obiskalo naš obmejni Maribor 1496 tujcev: 1 Belgijec, 71 Čehoslovakov, 1 Danc, 6 Angležev, 3 Francozi, 1 Nizozemec, 37 Italijanov, 17 Madžarov, 336 Nemcev, 2 Norvežana, 7 Švicarjev, 7 Švedov, 10 Poljakov, 2 Romuna, dočim je bilo 23 gostov iz Vzhodne Evrope, 3 pa iz Vzhodne Amerike. Prenočnin je bilo 3533. Jugoslovenov je prispelo 768.

O tem in onem

Nevesta s 94 leti

Za poroko nismo nikdar prestari. Iz Leeda poročajo o poroki neke 94letne vdove po imenu Ann Ansell z nekim 77-letnim mladeničem, Herbertom Valterjem. Že dvajset let živita oba v hišicah, oddaljenih nekaj korakov, in sta leta in leta prijateljsko živela. Walterja pa je zadel hud udarec. Radi regulacije mesta so sklenili razbiti njegovo hišico. Po prejemu obvestila se je po dolgem kolebanju odločil, da zaprosi za roko svoje sosede. Zaroko so kmalu sklenili, in nekaj tednov nato naj bi praznovali poroko. Sedem otrok gospe Ausell iz njenega prvega zakona je s tem zadovoljnih. Gospa Ausell je za svoja leta še zelo krepka žena, ki drži svoje gospodinjstvo v strogem redu in še pred tremi leti v svojem vrtu opravljala tudi najtežja dela. Ona meni, da bo odslej to naloga njenega »mladega soproga«.

Svetlooki imajo manj pogojev za premožnost

Veliko zanimanje za zvezo med kulturo in raso je privedlo nedavno nekatere nemške učenjake na misel, da so preizkusili rasno konstitucijo kmetov glede na premoženjsko stanje. Za konstitucijski znak so izbrali barvo oči in premožnost so presojali po množini poljedelskega orodja. Ugotovili so, da imajo premožni kmetje v 32% temne oči, siromašni pa samo v 7 odstotkih. Prevedeno v jezik, ki ga govori bajeslovje o severnem človeku, pomeni to, da ima svetlooki severni kmet manj osebnih pogojev za premožnost nego črnooki, torej baš nasprotno, kar bi pričakovali po nauku nemških rasistov. To proučevanje je pa poučno še v enem pogledu. Je namreč tako temeljito, da je težko ne smejeti se mu.

Svetilka s smrtnimi žarki

V Ameriki je spravila znana družba Westinghouse Electric Company v promet novo posebno svetilko, ki kot udoben in cenen pripomoček ubija v bolnicah, trgovinah z žvili, po hlevih itd. bakterije. Ta svetilka namreč razširja žarke take valovne dolžine (okrog 0.004), da učinkujejo kot strupen plin na razne bolezni povzročajoče bakterije, plesni in drugo. Tudi taki nevarni mikrobi, kakor so recimo tifuzni bacili, poginejo v nekaj sekundah, če jih zadenejo žarki iz te svetilke.

Svetilka sama ima obliko dolge cevi, izdelane iz posebnega stekla in je napolnjena s hlapi živega srebra skupaj z redkima plinoma neonom in argonom. Električnega toka porabi zelo malo, komaj desetino toliko kakor navadna električna žarnica. V bankah in drugih javnih uradih lahko namestimo to svetilko pri oken-cu tako, da nastaja žareča pregrada med uradnikom in stranko. Tako je uradnik zavarovan pred okuženjem z raznimi od zunaj prenešenimi bacili. V živalskih in drugih trgovinah se rabi ta žarnica za steriliziranje prodajnega blaga. Posebno važno vlogo pa igra ta svetilka v bolnicah pri operacijah, kjer se sterilizira z njeno pomočjo zrak in seveda tudi medicinski instrumenti.

General Pariani, šef italij. gen. štaba, se mudi sedaj v Nemčiji.

Ne pozabi naročnine!

Sportno gibanje

Naši teniški igralci na dveh frontah

Teniški turnir bo v nedeljo 10. julija dopoldne na teniških igriščih ISSK Maribora. Nastopili bodo člani ISSK Maribora in SK Majšperka. Odigrali bodo 6 iger gospodje posamezno, dve igri v dvoje in 2 igri dame posamezno. Pričetek turnirja ob 8. uri. Druga teniška ekipa ISSK Maribora gostuje to nedeljo v Čakovcu proti tamkajšnjemu sportnemu klubu.

Dunajski nogometaši v Mariboru. Dne 14. in 15. julija bo gostovala v Mariboru enajstotnica dunajskega FC Arsenal, ki bo odigrala proti SK Železničarju dve nogometni tekmi.

O prvenstvenem tekmovanju LNP bodo razpravljali na obnem zboru LNP, ki bo v nedeljo 31. julija v Ljubljani.

Jadranski pokal. V Trstu je Triestina porazila v tekmah za Jadranski pokal splitskega Jadrana s 64:45 točkam.

Tour de France. V torek je bil v Parizu start za največjo kolesarsko dirko na svetu. V prvi etapi Pariz—Caen (215 km) je zmagal Nemeč Oberbeck v času 6:38:25, v drugi etapi Caen—St. Brioux (237 km) pa je zmagal mladi Luxemburžan Mayerus.

Svetovna teniška prvaka Budge in Mako bosta nastopila v okviru teniškega turnirja dne 12. ali 14. julija v Zagrebu. Zatem se bosta oba odlična igralca podala v Beograd.

Drugo kolo tekem za srednjeevropski pokal bo v nedeljo 10. t. m.: Razpored je naslednji: Genova:Ripenzija, Slavija:Ambroziana, Juventus:Kladno in Rapid:Fejencvaroš.

Gospod Andrej

»Prihodnjo sredo mislim iti na petelina, kasneje pa nimam časa, ker me čaka v cerkvi opravilo velikega tedna. Če te vesel, France, se mi lahko pridružiš, bo bolj zabavno,« je med potjo dejal župnik.

»Seveda, prav rad grem!« je veselo odvrnil France in stisnil župniku roko v slovo.

Stari lovski čuvaj Jaka Smrekar je na cvetno nedeljo prišel povedat gospodu Andreju, da petelini že goré in prav pridno pojo; označil je tudi kraj, kjer ga je mogoče opaziti že zvečer, ko vzleti na gredi.

Če je pa tako, si je mislil župnik, je pa boljše, da odrineva že v torek popoldne in prenočiva v lovski koči.

Svoj novi načrt je sporočil tudi Francetu.

Sonce je stalo že precej nizko, ko sta jo ubirala naša znanca po Stezi za vasjo v lovišče. Kmalu potem, ko sta prešla globoko in ozko dolino temnozeleno Radovne, sta se vzpela v hrib; pot ju je peljala po ozkih in strmih terasah, na katerih so se sončile male skromne njivice, ki so duhtele po hlevskem gnoju in sveže preorani prsti. Steza je zavila mimo zadnje hiše preko močvirnatoga travnika, se vzpela v pečeno pobočje in končno izgubila v temnem jelovem gozdu. — Dasi pri hoji nista delala šuma, vendar sta prepodila tu gozdnega jereba, tam zajca, celo srna je skočila iz robidja, še vsa v temnosivem zimskem kožuhu. Strmina, ki sta ji žrtvovala že dobr-

šen del poti, je polagoma popuščala, prešla sta v poseko in ubrala kar najkrajšo stezo, da čimpreje dospeta do koč, ker se je že mračilo. V gošči je zapela sova. Veliki voz se je že vozil na jasnem nebu in luna je vzšla, ko sta dospela do koč, ki je ležala na mali jasi in je imela prav lep razgled v dolino. Vse na okrog zgoraj in spodaj pa visok in zdrav smrekov gozd, last grofa Gorjanskega.

Ko sta prižgala petrolejko, pripeto na lesenem stropu, sta zakurila majhen železen štedilnik in si skuhalo čaj.

»Semkaj vedno rad zahajam,« je začel župnik pri večerji.

»Že dolgo?« je pobaral France.

»Hm! Dolgo? Prvič sem bil tu pred štiridesetimi leti kot abiturijent. Bil sem takrat lovski gost mladega grofa Nikolaja Gorjanskega, s katerim sva bila kot sošolca najboljša prijatelja. Nikolajev že postarni oče je svojemu sinu radi dobro dovršene mature hotel napraviti veselje in mu tako dovolil, da je povabil mene na lov na srnjaka. Seveda sem se tovarišu rad odzval, ker sem že od nekdanj čutil posebno nagnjen do tega sporta. Kakor vidiš, koč propada, je nadaljeval. Pred štirimi desetletji je kazala še drugačno, lepše lice. Razun tega je bil za koč še en stan za lovskega čuvaja. Tale koč je bila gosposka.

Lepo je bilo takrat na teli planinahi. Vrisk in petje od zore do mraka, zvečer pa je pela harmonika.

»Je bilo kaj ženskega sveta?« se je pozanimal France.

»Ženskega sveta?« je nekam nervozno ponovil župnik.

»Bilo! In zame bi bilo tudi bolje, da bi me ne bilo nikoli sem,« je zagrenjeno menil stari.

»Zakaj?« je vrtal France dalje. »Čudna zgodba je to!

— Srnjadi je bilo tiste čase več ko je je danes. Tako sva z grofovskim tovarišem že prvi večer dobila na zalazu vsak svojega srnjaka. Pot naju je peljala čez planino in, ker sva bila ravno žejna, sva stopila v sirarno da izpijeva skledico mleka. Že sva vstala, da odideva, kar prihitel v koč dekle, ki vsa razigrana vpije nad sirarjem, naj ji ročno pripravi hlebček sirarja, češ da ga bodo rabili za pričakovane goste.

»Kdo pa pride?« vpraša sirar radovedno.

»Kaj jaz vem,« brblja dekle, tja v en dan in se suče po peti od same objestnosti. »Menda nas obišče mladi grof, z njim pa je baje njegov sošolec. Če jih danes ne bo, prideta gotovo jutri.«

»Že danes, gospodična,« se oglasi Nikolaj.

Ker sva stala v mračnejšem kotu, naju ves čas ni opazila.

Ko naju ugleda, pograbi pripravljeni sir in puhne skozi vrata, kakor ujeta srna, kadar jo izpustiš na svobodo.

Z Nikolajem sva se res oglasila pri gozdarju, toda nisva se dolgo zadržala. Gospodične ni bilo videti nikjer. Ko sva odhajala, sva slišala skozi okno poreden smeh...

Na planini sem ostal skoro štirinajst dni. Nekega popoldne sva se klatila z mladim grofom visoko gori na planini. Prejšnji dan sva namreč nazvala visoko v skalah gnezdo planinskega orla. Grof je na vsak način hotel priti do trofeje. (Sledi konec.)

Širite »Večernik«

Ja življenja in sveta

Poreklo izraza »Biedermaier«

Nemška beseda »Biedermaier« označuje vedrega, dobrodušnega in udobnemu življenju naklonjenega človeka, meščana iz dobe pred letom 1848. (marčna revolucija!), iz tistih časov, »ko je ded spoznal babico«. Ta beseda si je našla pot in dobila svoj pomen najprej v umetni obrti, posebno za pohištvo; označuje poseben slog, ki so ga imenovali »meščanski empir«, to je ureditev in opremljenje stanovanja s pohištvom, tkaninami, steklom in porcelanom mirnega, udobnega, dekorativnega okusa, kjer je oblika bila v dobrem razmerju s praktičnim udobjem in kjer so prevladovali manjše oblike, enako oddaljene od baročne pompoznosti kakor od nemirne rokokojske krhkosti. Nekaj pozneje so z besedo »Biedermaier« začeli označevati edinstvenost sloga, ki je v srednji Evropi prevladoval v času med Dunajskim kongresom in letom 1848, deloma pa tudi še preko te dobe in ki je tudi na krog tedanjega kulturnega življenja odlojučno vplival. Govori se o »Biedermaierju« v umetnosti in je posebno pri nemških književnih zgodovinarjih v navadi, da s to besedo označujejo celo razvojno dobo nemškega leposlovja devetnajstega stoletja in sicer od konca pozne romantike do postanka nemškega realizma; ob enem pomeni to tudi v filozofiji in umetnosti nasprotje napram revolucionarni Mladi Nemčiji. Bratislavski germanist Stanislav Sahanka tolmači zanimiv

postanek te besede na književnem področju. Navaaja, da je južnonemški pesnik, badenski učitelj S. Fr. Sauter s prirodno preproščino in prostodušnih in preprostih stilih opeval svoje skromno življenje protestanskega kantorja na vasi, ki ni mladež, bere sveto pismo, poje svete pesmi in se bavi posebno s pesništvom ter izjavlja, da ni zanj na svetu nič lepšega in nič višjega kakor je to prirodno življenje na kmetih. Take ljudi so že davno opisovali Goethe in romantiki, za cilj svoje satire pa so si vzeli posebno še Vossa, ki je prevajal Homerja. Leta 1880 sta dva nemška satirika, Ludvik Eichrobt in hel delberški zdravnik Adolf Kusmaul vzela Sauterja in njegovo pesnikovanje za predmet duhovitega zasmehovanja in zbadljivo jedke parodije. Posebno v monakovskem šaljivem listu »Fliegende Blätter« sta objavljala svoje poredne zabavljice pod izmišljenim imenom »Biedermaier«, kasneje pa sta te svoje parodične speve izdala tudi v posebni knjigi pod naslovom »Biedermaierjevo prirotopisje«. S tem je ta izraz podal in označil pojem tipa; udomačil se je in začeli so ga uporabljati v vseh življenjskih prilikah, čim je šlo za kakršno si bodi primitivnosti, ki je zadovoljna sama s seboj, ali za preprosto vsakdanost, ki ji je glavni cilj samo omejenost. Sicer pa sta bila tudi naziva gotika in barok izprva zasmehljiva vzdevka in sta šele tekom časa postopno dobila svoj sedanj pomen. Prav tako je tudi beseda »Biedermaier« polagoma postala označba za določeni slog v življenju in v umetnosti.

Razno

Radi slabega vremena, dne 3. julija bo **VESELICA PEVSKEGA DRUŠTVA »PLANINCA«** dn. 10. julija 1938 v gostilni Tomšev v Pekrah. 4197

Nespek v življenju?

Obrnite se na grafologa

KARMAHA

ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo služili vse vaše bodoče življenje.

Obiske sprejema v Mariboru Hotel »Zamorc« vsak dan od 9 — 12 dopoldan in od 15 — 19 popoldan.

Odgovarja tudi na došlo korespondenco. V Mariboru ostane do dne 11. t. m.

POSKUSITE TUDI VI

sladki kmečki kruh v trajnosti in okusu nedosegljiv. Pekarna Rakuša, Koroška cesta 24. 3541

GOSTILNA »LJUTOMER« soboto in nedeljo koncert-igra prvovrstna prekmurska ciganska godba. Za obilen obisk se priporoča Štibler. 4194

LINOLEJ

kartolej, voščeno platno, gumni platno, umetno usnje kupite najceneje pri »Obnovi«, F. Novak, Jurčičeva 6. 4132

Predno odpotujete ne pozabite kupiti

KOVČEKE, NAHRBTNIKE kopalne torbice itd. pri Ivanu Kravosu, Aleksandrova 13. 3975

Kupim

Kupujem **RDEČE VIŠNJE IN RIBIZEL** po najboljši ceni. Adalbert Güsel, Maribor, Aleksandrova c. 39. 4185

Prodam

OPREMA za specerijsko trgovino takoj naprodaj. Wildenrainerjeva ul. 17. 4158

Lokal

PROSTORE

pripravne za mizarstvo, iščem v najem. Ponudbe poslati na upravo pod »Točen plačnik«. 4191

Sobo odda

Opremljeno veliko **SOBO** sončno, zračno, v mirnem delu mesta, oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. 4184

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE oddam. Radvanjska cesta 9. Maribor. 4200

GOSPODA

sprejem na stanovanje. — Dvoršak, Cvetlična ul. 35-11. 4198

Službo išče

ŠIVILJSKA POMOČNICA išče službo. Naslov v upravi. 4199

MESTO HIŠNIKA

iščem mlad marljiv par, sprejmo vsako delo. Naslov v upravi. 4196

Mladost je zdravje.

a zdravju služijo Varaždinske Toplice! Enkrat v letu morate tudi na sebe misliti. Telesu je potreben počitek, živcem sprememba kraja. Prebijte nekoliko tednov v Hrvaškem Zagorju, uživajte brezbržno kopalniško življenje, a naše žveplene kopeli, sonce in gozdovi, okrepili vam bodo telo. Nizke cene: soba od Din 20.—, kopeli Din 10.—, celotna oskrba 25.— do 35.— dnevno. Zahtevajte takoj prospekte in prijavitelne pravočasno vaš prihod, da dobite čim lepšo sobo.

Mal' položi dar domu na oltar!

Lenka

»In kaj pravijo profesorji in potem rektor?«

»Ne morejo preprečiti.« —

»Kajpak — ko niti urad — niti ministristvo nima respekta —« in Roubinkov pogled je običal z grozo na kralju Herodežu.

Gospodična Elis je zdaj po ves dan malo videla svoje študente, razen Zelenke. Bili so vedno v kolegiju ali na shodih, ki jim ni bilo ne konca ne kraja. Kako bi se jim izognila Fribort in Vavrena? Na vseh zavodih so že ustanovljene ahi se pa ustanavljajo študentov-

ske legije, in naj bo Litomišelj zadnji? Nihče jim ni mogel tega braniti, pa bi si tudi ne dali; in tako se je prav kmalu, še preden je meščanstvo sestavilo zbor narodne garde, uredila legija pod poveljstvom stotnika in izvoljenih častnikov.

Hišna gospodinja je v pogovoru z gospodično Elis pogosto izrazila bojazen nad tem viharnim časom, ki gotovo ne prinese nič dobrega. Toda drobna zavodna gospodična jo je tolažila in ji razlagala konstitucijo, kakor jo je sama razumela in kakor jo je Vavrena podučil. Vesela je bila vsega tega, da je rodoljubni duh, doslej v mestu skrit in pritajen, povsod zavladal.

»Kaj bi rekla temu pokojna Retliška?«

Da ni učakala!« in njen pogled se je pomudil na sliki tihega, požrtvovalnega rodoljuba, gospoda Jurija.

In kako je zaslovelo njeno stanovanje! Čudno, da ni od veselja zardela, ko ji je Marinka vse brez sapa naznanila, da so na velikem shodu filozofov izvolili Friborta in Vavreno za častnika.

»Bosta pa morala imeti oficirske šerpe!« je pripomnila Elis.

»Jaz jo sešijem Fribortu —«

»In jaz gospodu Vavreni — Lenka, revica, ne more —«

Ko je pozno popoldne Fribort prihajal domov, je srečal slučajno na stopnicah Marinko.

»Lepo pozdravljeni, gospod oficir!« je šegavo pozdravilo veselo dekle.

»Lepa hvala! Zdej se ne bojim več, Marinka — dekleta imajo najraje barvne našitke —« in že ji je stisnil roko in pritisnil svoje ustnice k njenim, svežim kakor malina.

»Tak je oficirski —«

Drugi dan, bila je nedelja, je imela legija prve vaje. Kmalu popoldne se je vršila na stanovanju gospodične Elis majhna slavnost. Prišla je hišna gospodinja s hčerjo, ki je prinesla nekaj zavitega v papir. Ko je odvila, je vzela krasno šerpo rdeče-bele barve in podobno je vzela iz omare gospodična Elis.

(Dalje.)